

Enkät om riskbenägenhet bland svensk militär

Välkommen, och tack för att du tar dig tiden till att genomföra denna enkätundersökning om risk bland svensk militär.

Detta är en undersökning av blivande officerare studerandes vid Militärhögskolan Karlberg. Du som svarar på denna undersökning ska ha genomfört kurserna Ledarskap 1 och Ledarskap 2 och därmed erhållit kunskap om risk, riskbenägenhet och psykologisk resiliens.

Tillhör du inte dessa kategorier undanbedes du svara och jag tackar för ditt intresse.

Enkätens syfte är att samla data kring riskbenägenhet och Remotely Piloted Aircraft Systems (RPAS), populärt även kallat UAV eller drönare. Detta kommer att testas genom fyra fiktiva situationer där Du kommer att få ta ställning. Alla svar är helt anonyma. Du kan avsluta undersökningen när du vill utan att berätta varför. Ofullständiga enkätsvar kommer att sorteras bort till fullo och kommer inte ingå i analysen.

Undersökningen genomförs som en del av det självständiga arbetet vid Försvarshögskolan och Officersprogrammet. Enkäten är godkänd av instansen.

Bedömd tidsåtgång är cirka 15 minuter.

Har du frågor eller synpunkter om undersökningen? Kontakta christoffer.annerfjard@student.fhs.se

Tack för din insats! Ditt bidrag är viktigt och uppskattat.

Inledningsvis kommer Du att få svara på fyra scenarion där din riskbenägenhet kommer att testas i situationer med RPAS som hot. Utgå från vilket alternativ som bäst stämmer överens med ditt faktiska handlingsalternativ i situationen.

Därefter får du svara på ett par envalsfrågor av specifik karaktär för din erfarenhet inom Försvarsmakten.

Slutligen får du svara på korta envalsfrågor av allmän karaktär.

Nu startar undersökningen. Lycka till!

Situation 1.

Fiendeläget:

Tidigare underrättelserapport har indikerat att det troligen kommer att finnas avsuttet trupp upp till tropps storlek i ditt område. Truppen utgörs sannolikt av enheter ur en spaningsbataljon. Deras vapensystem och utrustning är likt vår egen spaningsorganisation.

Terrängen:

Bron i området är den enda övergången av en större hindrande älv på flera mils avstånd. Älven hindrar både fordon och trupp. Terrängen runtomkring är till största del betäckt med

flertalet höjdskillnader. Bron sammanbinder två vägar på var sin sida om älven vilka slingrar sig längs med höjdernas låglinjer. Bron och vägarna kan trafikeras genom enkelfiler i båda riktningar.

Scenario:

Du är gruppchef för EA. Din grupp har fått i uppgift att fördröja eventuell fientlig framryckning vid broövergången.

Du tillsammans med din ställföreträdare har rekat höjden snett höger om brons slut på defensiv sida och nu grupperat EA i stridsställning med två observatörer på höjden med god observation över bron. Resterande gruppmedlemmar befinner sig i skydd ca 5 meter längre ned bakom observatörerna.

Plötsligt hör du och din grupp ett intensivt surrande ljud. Ni tittar er omkring och en av dina soldater pekar upp i skyn och säger sig se en mindre flygande farkost som sakta roterar runt er position på cirka 30 meters höjd. Du vet att egen bataljon inte besitter någon RPAS-resurs.

Du beordrar din signalist att rapportera det ni uppfattat till högre chef. Din signalist rapporterar snart till dig att det inte går att få kontakt med någon på nätet, även fast det fungerade ganska bra för 20 minuter sedan.

Vad gör du?

Alternativ 1:

Beordrar förflyttning på gruppen. Ni tillbakarycker till plutonsstaben och rapporterar det ni sett samt att ni inte haft något samband med någon på nätet.

Alternativ 2:

Beordrar andra omgång att omgruppera till terrängen snett vänster om bron, defensiv sida. Första omgång kvarstannar. Du beordrar signalisten att försöka återfå kontakten på radion.

Alternativ 3:

Beordrar andra omgång att omgruppera till terrängen snett vänster om bron och meddela när de är understödsberedda. Därefter gör första omgång framåt och på linje tar över bron i syfte att därefter patrullera terrängen i direkt anslutning till bron och försäkra er om att det inte finns någon eventuell fiende som observerar mot er position.

Alternativ 4:

Beordrar förflyttning på gruppen. På svärm tar gruppen över bron för att säkra andra sidan och ta terrängen i direkt anslutning till bron i syfte att försäkra er om att det inte finns någon eventuell fiende som observerar mot er position.

Välj det svarsalternativ som bäst stämmer överens med ditt handlingsalternativ

- Alternativ 1
- Alternativ 2
- Alternativ 3
- Alternativ 4

Situation 2.

Fiendeläget:

Under kvällens ordergivning fick du en analys av fiendens vilja och styrka. Motståndaren har i hög hastighet framryckt mot er position. Det är sannolikt ett motoriserat kompani förstärkt med telekrigsresurs som vill ta bebyggelsen söder om din position i syfte att invänta förstärkning i form av bataljonsledning och trossresurser.

Det är bekräftat att motståndaren D-2 bekämpat ert sidokompani norr om din position med stort skadeutfall som resultat. Sannolikt är det samma motståndare som nu framrycker mot din position. De har troligt inte hunnit återhämta, dock bedöms deras stridsvärde fortsatt vara gott.

Terrängen:

Bebyggelsen söder om din position utgörs av ett mindre samhälle, med de absolut vanligaste resurserna. Du befinner dig cirka 15km norr om bebyggelsen med typisk svensk planterad skog. Det är blandat öppna fält med skogsridåer som övergår till mycket betäckt och svårframkomlig terräng. Höjdskillnaderna är blandande med vissa högre kullar som öppnar upp sig. Flera vägar finns in mot samhället och är för de mesta hårt packade grusvägar med undantaget av några enstaka asfalterade vägar i norrgående riktning.

Scenario:

För cirka 1 timme sedan blev din grupp bekämpad med kulspruteeld. Tumulten gjorde att du nu inte hittar din egen grupp. Du går längsmed en väg som leder tillbaka till återsamlingspunkt 2. Plötsligt ser du något på mycket hög höjd som ser ut att vara ett mindre flygplan i den riktning du är på väg. Du bedömer att det ändå inte är ett flygplan då du inte hör något ljud som skulle matcha ett flygplan av den sorten och den flyger alldeles för sakta för att vara ett flygplan. Du vet att egen bataljon inte besitter någon RPAS-resurs.

Vad gör du?

Alternativ 1:

Du fortsätter mot återsamlingspunkten inne i skogslinjen med vägen som ledstång. Du försöker med din burna gruppradio signalera till en sidogrupp som kan guida dig till deras position.

Alternativ 2:

Du grupperar ca 50 meter in i skogen och väntar i 30 minuter. Du försöker med din burna gruppradio signalera till en sidogrupp din situation och position.

Alternativ 3:

Du vänder om och springer tillbaka längs med vägen för att så snabbt som möjligt skapa så långt avstånd till farkosten som möjligt.

Alternativ 4:

Du tar fram din kikare och springer upp på en närliggande höjd för att få en så bra överblick som möjligt av farkosten och området. Från höjden med kikaren kan du observera farkosten och dess rörelse väl, vilket du samlar information kring för att senare kunna rapportera till kompaniet vad du sett och vart den rörde sig.

Välj det svarsalternativ som bäst stämmer överens med ditt handlingsalternativ

- Alternativ 1
- Alternativ 2
- Alternativ 3
- Alternativ 4

Situation 3.

Fiendeläget:

Inför ert spaningsuppdrag bedömdes motståndaren i ert intresseområde utgöras av ett lätt specialförband upp till grups storlek. Enheten framrycker sannolikt i lätta fordon av typen pick-up eller annat arbetsfordon av civil karaktär för att kunna smälta in som skogsarbetare. Det är sannolikt att de har avancerad utrustning med sig i form av värmekameror, mörkerkikare och liknande. De har troligen även förmåga att nyttja RPAS.

Terrängen:

Den täta blandskogen medför ett gott skyl men troligen även korta skjutavstånd. Genom det relativt flacka landskapet slingrar sig ett cirka två meter brett vattendrag, vilket skulle kunna nyttjas som en ledstång i SV till NÖ-riktning. I V till Ö-riktning går en mindre väg av hårt packad jord, denna kan också nyttjas som ledstång. Mindre skjul finns i N-riktning ca 2 mil men ingen riktig bebyggelse finns i området.

Scenario:

Du och din grupp är på återmarsch till fots från ert spaningsuppdrag. Ni har inte observerat någon motståndare. Målet är nu att nå kompaniförläggningen inom fyra timmar. Ni har lämnat den mindre vägen och gjort åtgärder för lång rast med cirka tre timmar kvar till marschmålet. Gruppen sitter nu och genomför återhämtning med två avdelade soldater som närskydd.

Närskyddet signalerar hörselobservation i riktning klockan åtta. Du spanner öronen och ögonen mot skyn. Du vet att bataljonen inte besitter någon egen RPAS-resurs. Du kan dock inte se någonting i skyn på grund av den täta vegetationen men du hör ett kraftfullt surrande, mycket likt propellrar av en flermotorig RPAS. Surrandet avtar och ökar i intensitet precis som om farkosten skulle patrullera fram och tillbaka i området nära er position.

Vad gör du?

Alternativ 1:

Beordrar gruppen att göra förflyttning. Andra omgång kommer att få fortsätta framryckningen mot kompaniets förläggning på bortre sidan vattendraget och din omgång på hitre sidan. Du trycker på vikten av principen Stanna Observera Lyssna Ofta ifall det skulle finnas någon fientlig trupp i närheten. Du tänker göra ett nytt försök för rast om cirka 50 minuter.

Alternativ 2:

Beordrar gruppen att göra förflyttning. Du tänker att tiden är den största faktorn i detta läge. Samtliga måste göra packning på i högsta hastighet. Därefter leder du gruppen på led längs med den mindre vägen som ledstång men använder den betäckta skogens trädkronor för att bibehålla dold framryckning. Ni fortsätter mot kompaniförläggningen i högt tempo för att kunna återuppta en rast om cirka 40 minuter.

Alternativ 3:

Beordrar gruppen att inta eldställningar. Du ger andra omgång uppgiften att flankera farkosten ca 500 meter väster om er position. Du trycker på att enbart röra sig i tät terräng där sikten mot skyn är dålig och att vara dolda i framryckningen. Du försöker optiskt lokalisera farkosten och ser tillslut en större, mörk, fyrkantig farkost med sex propellrar flyga ca 30 meter upp i skyn. Den verkar växelvis hovra och långsamt flyga längs med vattendraget. När andra omgång rapportera att de är i position beordrar du anläggning och därefter ett samtidigt eldöppnande.

Alternativ 4:

Beordrar gruppen att inta eldställningar. Din skarpskytt och din ställföreträdare beordrar du hitta ett terrängparti som möjliggör observation mot farkosten så att de kan bekämpa den genom direktriktad eld med skarpskyttevapnet. Under tiden skyndar du på övriga gruppen att förbereda gruppens förflyttning. Du tittar på kartan och finner att det större

vattendraget är lämpligt för att hela gruppen ska kunna förflytta sig på ett mycket snabbt sätt. Du tänker att vattendragets lucka i trädtopparna möjliggör observation mot skyn för att se om farkosten följer efter.

Välj det svarsalternativ som bäst stämmer överens med ditt handlingsalternativ

- Alternativ 1
- Alternativ 2
- Alternativ 3
- Alternativ 4

Situation 4.

Fiendeläget:

Den sista fienderapporteringen du hörde var en lägessammanfattning av plutonchefen via din gruppchefs radio igår. Motståndaren finns troligen i området och består av ett skyttekompani med förstärkningar i form av telekrigsförmåga och ett granatkastarkompani. Deras skytteförband återhämtar sannolikt nattetid men de nyttjar troligen RPAS för att kunna observera i mörkret. Ingen strid har än så länge rapporterats. Deras vilja är troligen att med hjälp av indirekt eld påverka bataljonens ledningsförmåga.

Terrängen:

De höga utbredda bergen medför en kuperad terräng som skapar långa korridorer med goda siktförhållanden vid gynnsamt väder. Den bördiga tallskogen har inte kunnat avverkas på grund av mängden block och branta sluttningar. Flertalet stigar fungerar som orienteringshjälp genom det annars svårorienterade landskapet. Ett fåtal skogsvägar leder genom området vilket ofta skapar kanaliserande terräng. Ett fåtal mindre sjöar kan observeras från höga höjder vilket medför våtmark i anslutning till dessa sjöar.

Scenario:

Din grupp har arbetat hårt och har nu ett förhållandevis lågt stridsvärde och behöver vila. Vid kvällens inbrytning har ni maskerat era två fyrmannatält väl med kamouflagenät, grenar, mossor osv. Post bakåt nyttjar ett enmanstält med ett kamouflagenät tillsammans med material från terrängen runt om.

Klockan är nu 0400, det är mörkt och tyst. Du är post bakåt och ser endast den månbelysta horisonten med blotta ögat och du hör endast vinden. Resterande grupp återhämtar i bakre läge. Din postinstruktion säger att du ska observera mot dalgången och terrängen runtomkring. Sätt att tillkalla chef är genom den radio du blivit tilldelad och att du har rätt att öppna eld mot identifierade fiendliga enheter.

Du är alldeles själv och din blick fastnar på något långt bort i horisonten. Det ser ut som en större fågel. Häftigt tänker du, det måste vara en örn eller liknande. Fågeln flyger mot dig och du tänker att den har glidflugit ganska länge nu. Den fortsätter att komma närmare och har fortfarande inte gjort några vingslag. Du kikar genom din kikare. Du kan nu observera att det inte är någon fågel. Det är en mindre variant av RPAS med fasta vingar och troligen en propeller längst bak. Du vet att egen bataljon inte besitter någon RPAS-resurs. Den har mycket liknande utformning som ett vanligt flygplan, men undertill ser du en "låda" med en stor rund cirkel med flera mindre cirklar på sidan om det stora. Du tror dig även se något avlångt föremål med avfasade kanter som sitter fast under bakre delen av farkosten.

Vad gör du?

Alternativ 1:

Du ligger stilla under ditt kamouflagenät och noterar vad du sett, skriver upp dess utmärkande egenskaper samt gör en skiss av farkosten. Du använder din radio för att påkalla gruppens uppmärksamhet och kontrollera om de också hinner observera flygfarkosten och om de har bättre koll på vad det skulle kunna vara. Du frågar gruppchefen vad vi borde göra nu.

Alternativ 2:

Du kvarstannar under ditt kamouflagenät och fortsätter observera intensivt. Du gör en skiss av det du sett och noterar dess utmärkande egenskaper och i vilken riktning den fortsatte. Du tänker att du ska rapportera vad du sett direkt på morgon när gruppen har lite bättre stridsvärde.

Alternativ 3:

Du inser att er position kanske är röjd. Du bestämmer dig för att lämna din position och tillbakarycker till tälten för att berätta vad som hänt och säger att det troligen är bäst om hela gruppen omgrupperar med detsamma.

Alternativ 4:

Du vet att du har rätt att öppna eld mot identifierade fientliga farkoster. Du bestämmer dig för att bekämpa farkosten med din KSP-90. Du hasar ut från ditt enmanstält för att få ett fritt skottfält mot farkosten och tar siktpunkt. Du bekämpar därefter farkosten.

Välj det svarsalternativ som bäst stämmer överens med ditt handlingsalternativ

- Alternativ 1
- Alternativ 2
- Alternativ 3
- Alternativ 4

Nedan följer envalsfrågor av yrkesspecifik karaktär.

Hur lång yrkeserfarenhet i det militära har du? Ange antal år i siffror (inklusive grundutbildning).

Har du genomfört internationell tjänstgöring inom Försvarmakten?

- Ja
- Nej

Om du har genomfört internationell tjänstgöring, hur många? Ange antal i siffror.

Nedan följer envalsfrågor av allmän karaktär.

Vilken är din ålder? Svara i siffror.

Vilken är din könstillhörighet?

- Kvinna
- Man
- Annan könstillhörighet

Hur skulle du själv uppskatta din kunskap angående RPAS (även populärt kallat UAV eller "drönare")?

- Mycket låg
- Låg
- God
- Mycket god

Önskar du ta del av forskningen?

Självfallet ska du få veta resultatet om du är intresserad.

Om du önskar ta del av det färdigställda forskningsarbetet ber jag dig att maila till:

Christoffer.annerfjard@student.fhs.se

Ange rubrik "Ta del av undersökning riskbenägenhet" samt ett meddelande med din e-post. Forskningsarbetet kommer då att mailas till dig som en PDF när arbetet är klart.

Tack för din insats! Avsluta enkäten genom att trycka "SUBMIT".